

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

שבועות ל

עניין: תורה דיליה – חג השבועות

גמ' ע"ז יט.

כי אם בתורת ה' חפצו ואמר רבא בתחילה נקראת על שמו של הקב"ה
(ולבסוף נקראת על שמו שנאמר בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם
ולילה^ט) ואמר רבא לעולם ילמד אדם תורה ואח"כ יהגה שנאמר בתורת

מגן אברהם ריש סי' תצד

לחומר. ומה שקשה עוד להתורה
ניתנה ביום נ"א לספירה, דהא ילאו ממזרים ביום ה' [שבת פז, ב], והתורה ניתנה בשבת [שם פז, ב], כבר תירץ העשרה מאמרות [מאמר
חקור דין ח"צ פרק טו] דבא לרמוז לנו יום טוב שני של גלויות. ואפשר דהיינו דקאמר [שבת פז, א] יום א' הוסיף משה מדעתו. ואין כאן
מקומו. ב"ה שבעות אין מקדשין על הכוס עד לאת הכוכבים, דכתיב [ויקרא כג, טו] תמימות תהייה (עמק הדבר ליקוטים, חג השבועות

רש"י שיר השירים ד, ה

שני שדיך על שם הלוחות: תאומי צביה. שהם מכוונות צמידה אחת וחמשה דברות על זו
וחמשה על זו מכווין דיבור כנגד דיבור, אנכי כנגד לא תרצא, שהרואה ממעט את הדמות של
הקב"ה. לא יהיה לך כנגד לא תנאף שהזונה אחר עבודת כוכבים דרך אשה המנאפת פתח אישה
פסקת את זרע (יחזקאל טז, כג). לא תשא כנגד לא תגנוב שהגונב סופו ליטע לשקר. זכור כנגד
לא תענה שהמחלל את השבת מעיד שקר בצורא לומר שלא שבת בשבת בראשית. כד כנגד לא
תחמוד שהחומד סופו להוליד בן שמקלה אותו ומכבד למי שאינו אצלו: הרועים. את לאנס

מהר"ל תפארת ישראל פל"ו

הרי חמשה דברות הראשונות כלם
מדברים בעלה, הוא השם יתברך. ולפיכך
היו אלו חמשה דברות על לוח מיוחד.
ואף כי דבור "כבוד" מדבר באדם, דהיינו
באב ואם עצמו¹⁹, הוא שייך אל העלה
יתברך. דאמרינן במסכת קדושין (ל):
שלשה שותפין יש באדם; הקב"ה, אביו,
ואמו²⁰. בזמן שהאדם מכבד אביו ואמו,

אמנם חמשה דברות האחרונות²⁵ כולם
מה שלא יעשה אל האדם במה שהוא אדם
עלול מן השם יתברך²⁶. וגם בחמשה

מהר"ל תפארת ישראל פכ"ז

העולם, ואנו אומרים בתג העצרת זמן מתן
תורתנו, ובודאי לרבנן הוי שפיר משום דלדידהו
הוי יום ו' בסיון זמן מתן תורה אבל לר' יוסי
דבז' בסיון נתנו עשרת הדברות לישראל ואם
כן לא היה זמן מתן תורה. אבל ביאור זה כמו
שכתבתי כי בודאי מצד השם יתברך הנותן זמן
מתן תורה ביום ג', רק שלא הגיע התורה אל
המקבל רק ביום ג'א ומכל מקום זמן מתן תורה
הוא ביום החמישי, וכן קדושת חג העצרת
שנתקדש לא נתקדש רק יום חמישי, וזה מפני
שיום מתן תורה בעצמו הוא יום חמישי והקדושה
ליום מצד השם יתברך אשר הוא מקדש היום
ולפיכך יום טוב הוא ביום ג' רק קבלת המקבל
ביום חמישי ואחד. ומה תבין על דעת ר' יוסי
מה שאמר והיו נכונים ליום השלישי דאין משמע
זה רק ששי בסיון מפני כי מצד הנותן ראוי ליום
השלישי ומשה שהוא המקבל צריך יום יותר לכך
הוסיף יום אחד כפי אשר ראוי כמו שהתבאר,
ורמז לו הכתוב מה שראוי אל המקבל במלת היום
ומחר כמו שהתבאר למעלה, ומעתה התבאר לך
שדברי חכמים הם דברים בנויים על יסוד החכמה
כאשר תבין אמת דברים אלו. אמנם מה ששואלים